

város pártatlan ügyes gazdája rendezte a konyhát, az ét-szereket, készen volt minden a fogadásra. A megyei fő-jegyző s a polgármester türelmetlenül kocsiznak ki a vas-uti állomáshoz, mert ott rögtön lehet távirati értesítést nyerni, míg ellenben a rendes távirda csak 1 1/2 óra mulva hoz választ. A vasuti állomás főnöke rögtön megtéteti Felvinezre a kérdést: nincs válasz. Ismételteti a sürgönyt: nincs eredmény. Persze bizony nincs, mert hát most foly a készülődés az indulásra s azt — épen szabad órá lévén — az ügyis nagyon elfoglalt vasuti tisztviselők is megnézik; de a főnök megígéri, hogy az indulás hírért rögtön tudatja. Ezalatt a piaczon nőttön nőtt a sokaság. 12 lovas már előre vágatott. A kolegyisták jókor elmentek. Koc-sik szaladgáltak ide s tova, egy része pedig glédába ál-lott a városház előtt. — De jön egy vasuti szolga s a polgármester felé tart. Mint a szél által megindított hullám, rohan körébe a tömeg. Elindultak! kiáltja a polgár-mester nagy örömmel. — Intsenek Czipezernék (azaz hogy Czipezernének, örök emberemlékeztől fogva a városi mo-zsárúteg örhegyi parancsnokának) hadd szóljon az — ágyu! Egy borzasztó durranás s rohont szét mindenki, hogy lovon, szekeren, de legfőbbképen gyalog, az ünne-pélyes fogadás színtereire jusson. Mikor én végig robo-gtam a magyarutezán, már ember ember hátán állott. — Mócsi bácsi nagy dolgot mivelt az uteza végén: rendet kívánt tartani, a mi a tüzoltók erős köteleiből vont kor-donnal sikerült is. Ott azután szépen felállították a zász-lós urakat, a hölgyekről is gondoskodtak. a derék Beth-len-fótanodai ének- és zenekar is elhelyeztetett s az ipar-társulatok is hosszú sort fogtak el. Az országot borítva volt kifelé igyekezőkkel; az „akasztófa domb“ ugyan jó messzi séta, de még ott is hatalmas truppok voltak, a muzsafiak vállalkozó szellemű tagjaiból, kik előőrseiket egész a híres „két fűzfái“ küldték ki, hol a megye ha-tára van s a hol várt az egész küldöttség. — Egy lobogó tűnik fel a kanyargó uton s utánna a fehér ernyős sze-kerek hosszú sora jön. Feszült várakozás, végre itt van-nak! Riadó éljenzés kel a derék miriszlóiak ajkán, kik jeles papjuk t. Sándor János vezetése alatt jöttek ki. A jövevény székelyek vezetője Miklós János leszáll szekeré-ről, kezébe fogja a rúd csuesán keresztrel végződő, pánt-likákkal díszített nemzeti színű zászlót, melyre a legszebb jelmondat: „Isten segíts“, egyszersmind a község neve, van kiarrva — s követve feleitől, bátran előáll. Hatalmas hangon szól hozzájuk Cs at ó János alispán, szívélyesen üdvözlí őket s bemutatja Nagy-Enyed város polgármes-terét, — ki elragadva a pillanat nagyszerűségétől, meleg szavakban mond Isten hozottat és igaz vendégszeretettel hívja meg őket a város falai közé. Komoly arccal hall-gatja a beszédeket Miklós János uram, esendes, nyugodt hangon egyszerűen válaszol, köszönve a fogadást. A ban-derium elő rugtat, a kocsi utánna s a 41 szekér, tele jóravaló néppel és piros arczu, kövér gyerekekkel, huzva kis, de jó erős, igen soknál épen derék lovaktól, hosszú sorban verte fel a port. Fel-Enyed, M.-Szentkirály s a többi helységek lakossága mezei virágokból kötött csok-rokat dob vendégeinknek, midőn végre elérjük az üdvöz-letváltás főhelyét. Mindenki leszáll szekeréről, a zászlókat félkörben állítják V a j n a Károly v. tanácsos körül, Mik-lós János előlép a zászlóval, bátor tekintettel jártatva kö-

rül szeméit, körülte férfiak. A főiskolai zenekar a „Hym-nust“ zengi, a kalapok lekerülnek a főkről. Soha sem feledem el e látványt. Miklós Jánosra nézek: a köny esor-rog szeméből, a nők zokogtak, a férfiak könnyes szemmel tekintettek le maguk elé. Ekkor megszólalt Vajna K. és érzelmes szavakkal, szép szónoki pathosszal üdvözlé a ven-dégeket városunk közönsége nevében. — Miklós János, a bíró (a nagyherceg, Odesscalchy, nevezte ki, mondják a székelyek) meghatottsággal rezgő hangon felel: „Hal-lottuk — ugymond — híret nagy Magyarországnak, de csak most van alkalmunk közelről megismerni a testvér magyar nemzetet, melytől őseink ezelőtt 107 esztendővel szakadtak el: miképpen Árpád vezér behozta ezelőtt ezer esztendővel a magyarokat úgy jövünk mi is e hazába megtelepedni, a hol látjuk oly testvériesen fogadnak. Mi hívek leszünk a királyhoz, tisztelni fogjuk a törvényeket, engedelmeskedni fogunk az uraknak és készek leszünk a hazáért utolsó csepp vérünket is feláldozni.“ — Zajos és hosszas éljenzés volt a válasz, a menet beindult a városba, a bíró átadta zászlóját egy ügyes, szép szál legénynek: László Imrénének, mi pedig karonfogva az öreggel (már 50 éves és szürke haju) vittük a Rákóczi-induló zengett és énekel hangjai mellett, szakadatlan éljenzés között. — A városház terén állott meg a menet, hol a szállásadó czédulák gyorsan kiosztattak s a felkért tüzoltók és pol-gárok által minden család a már jó előre szives készség-gel jelentkezett vendéglátókhöz, így pl. Miklós J. uram mélt. Zeyk Károly főispán urhoz lett beszállásolva. Ebéd után 3 órakor a helybeli minorita rendűek templomába mentek az atyfiak, kísérvé a polgármester s a városi la-kósság nagy része által, hol ének után Miklós J. fogta a zászlót s derék élete párjával letérdelt az oltár elé. T. Supka Béla közkezdveltségű fiatal lelkészünk egy megható beszéd után beszentelte a lobogót. Ez alatt összegyűlt a város lakossága, megharsant a cigány zenekar vidám ze-néje s székelyeink fiatalja feledve Bukovinát és fáradsá-got, rögtön tánczra kerekedtek a piaczon. Az öregebbek-nek ez alatt a polgármester megmutogatta a várost. — Este 7 órára a kisdédoró tágas helyiségének udvara sűrűn el volt lepre nőkkel, férfiakkal, a társadalom minden osztályából. A hosszú asztaloknál helyet foglalt Zeyk K. főispán, a megyei tisztí kar, az összes hatóságok, főiskola és a különböző iskolák tanári kara, honvéd tisztok stb., köröskörül pedig az atyfiak nejeikkel, gyermekeikkel. — Főispán ő mlga mondta az első beszédet, meghatólag vá-zolvva vándor utjokat s a várható küzdelmeket és annak eredményeit, munkára, buzgalomra intette őket s rend-kivüli tetszés között fejezte be hatásos szavait. Rögtön felállott Miklós J. s kijelenté, hogy ők, kik súlyos mun-kához voltak szokva, dolgozni fognak ezután is, nem lesznek terhére a hazának, melyért utolsó csepp vérüket is áldozni készek, kik most térnek haza a 107 év előtt elhagyott édes anya kebelére. Megéljenezük erősen. — Cs at ó János alispán örvedetesnek tartja, hogy e sza-bad hazába oly nép jön be erősíteni a nemzeti elemet, mely hazafiság dolgában valóban kitünő példát ad. Ki-vánja, hogy a haza és király iránt ragaszkodás érzete örökké fennmaradjon azokban, kik immár belül vannak hazánk határain. Élteti a vendégeket. — Kovács Gy. polgármester Miklós Jánost, a vezetőt élteti, mire a bíró

megköszönve a szeretetet, melylyel őket, mint e hon fiait fogadják, élteti a magyar hazát és nemzetet. — B a l á z s József főiskolai tanító hévteljes beszédben vázolja őseink bejövételét s a mostanit; a Bethlen-fótanoda nevében ver-sekben köszönté a vendégeket. — F ő i s p á n ő mlga a vendégeket, mint az 1000 év előtt már e hazában volt ő s székely nemzet tagjait élteti. A bíró megköszöni e szép szavakat s kijelenti, hogy a testvér magyar nemzetért mind egy csepp vérig élni és halni készek. Fogarasi Albert a magyar egységet és egyetértést köszönté. Gás-pár János kir. tanf. azekről emlékszik meg, kik 107 éven keresztül a magyar geniust a hazafiság szellemét oly élén-ken tartották fel honfitársainkban: élteti a derék székely anyákat. (Lett is erre olyan kaesintgatás a derék menyecs-kékel, hogy alig tudunk helyre jutni). Dr. K o v á c s Ödön: Midőn a zsidók a tejfel, mézzel folyó Kanaánba kémekeket küldöttek, azok oly nagy szőlőfürtökkel tértek vissza, hogy a biblia szerint két ember hozott vállain egy szőlőfürtöt. Biztosítja, hogy a betelepülés után nem vol-tak olyan nagyszerűek a természet adományai, de mivel a saját munkájuk és fáradságuk eredménye volt az, amit szedtek: bizonyára izletesebbnek és édesebbnek találták ottlonuk terményeit. Kívánja vendégeinknek, hogy mun-kájuk és fáradozásuk által széppé válандó otthonuk áldott és ők otthonukban boldogok legyenek. Nagy Zsigmond (derék reporterünk) szólalt meg most, felállva a tornác ablakába. Ekés diétóban éltette a hazát. Török Berta-lan m. főjegyző a hadak utjáról (tejtű) szóló székely mon-dára hivatkozva bizonyítja, hogy Csaba királyfi most is segít az ő hű népén, mert meghallva az ő nyomorúsá-gukat és jajjait az idegen földön, ha nem is harezi sereget, de a magyar társadalmat küldötte segedelmekre és megszabadításukra. Élteti Odesscalchy herceget, mint a szabadító küldöttség vezetőjét. Miklós János: Bizony könnyű volt a zsidók vándorlása, hiszen Mózzel maga az Uristen is jelen volt; velünk pedig csak az Isten neve van; ez is elég nekünk, bízunk benne. — Meg kell még emlitenünk Szilágyi Gyula tanár hatásos beszédét; vendégeinkre köszöntött, kikben: „nem fajult el még a székely vér, — minden cseppje drága kincsét ér.“ — A felköszöntők közben a főiskola theol. dalkarának derék tagjai kitünő lelkesedéssel énekeltek a szebbnél szebb da-lokat s végül a sok kérdésnek engedve vendégeink is rá-gyujtottak azokra a szép dalokra, melyeket külön „esángó dalok“ ezim alatt közlünk. László Imre s az ő szép barna felesége, meg Bartis Fábian uram ugyancsak kitétek ma-gukért ügyesen. Ezalatt künn huzta a cigány s olyan táncz lett az udvaron, hogy párját kellett keresni, midőn pedig az eső cseperegni kezdett, benn folytatták a tán-czot. Meg kell adnunk, hogy szóban, tetben életre való ügyes népre találtunk. A termekben csoportok alakultak és beszélgették Tusa uramat és az asszonyokat. A leányok között dr. Donogányiné fejre való kendőket osztogattott; szóval lehetőleg igyekezett mindenki feledtetni vendé-gueinkkel a sanyaru multat, a nehéz utat s bizalmat ki-vánt gerjeszteni jövőjükben. 11 óra tájban zene mellett oszoltunk szét. Lehetetlen azonban elfelednünk azt a ren-det, jó szolgálatot, kitünő étkezést, ami a majdnem 300-ra menő étkező s legalább 5—600 jöv-menő közönség kö-zött fenn volt tartva és azt a szívélyes jó kedvet, mely mindvégig zavartalanul fennmaradt. — Ápril 30-án reg-gel misét hallgattak vendégeink. Valóban jó példát mu-tattak vallásosságukkal is. Azután összegyűltek a szeke-rek a piaczon, a város gulyással és borral megvendégelte a távozókat, kiosztotta a collegium lelkes növendékei által felajánlott „collegium-czipókat“ és szilvriumot osztott ki üvegekbe. Az egyes szállásadók pedig élelmi szerrel, igen sokan pénzzel és ruhával ellátták őket. Dr. Donogányné ő nsga pedig 10 frtot adott a szegényebb sorsuak részére. Az eső idő daczára nagy néptömeg gyűlt össze, mely zászlókkal és harsogó zenével kísérte ki a „kakas dom-big“, hol Kovács Gyula polgármester a város nevében szívélyes Isten hozzadót mondott, mire Miklós János kö-szönő szavakkal, a többiek pedig áldás kívánással és él-jenzésekkel válaszoltak. Török főjegyző és Kovács polgár-mester a tinódi tanyánál vettek végbúcsut. Több enyedi polgár és tudósítónk pedig Tövisre és Fehérvárra is el-kísérte a hazatérteket.

Székely véreink útja.

Nagy-Enyedről Gyula-Fehérvárig.

— Külön tudósítónktól. —

A mint Enyed város polgármestere s megyénk fő-jegyzője búcsut vőnek a „tinódi tanyánál“ székely vé-reinktől, ezek a „Közérdek“ tudósítójának s több enyedi polgár kíséretében folytatták tovább utjokat. A „cifra fo-gadónál“ már várt reánk Tövis mezőváros küldöttsége, élén Molnár Samu szolgabíróval, ki rövid, de talpraesett beszéddel üdvözlé a honnak hazatérő fiait s meghívta őket a község nevében rövid pihenésre. A meghívásért Miklós János bíró mondott rövid köszönetet s aztán foly-tatók utunkat Tövis felé. A város végén ünnepi ruhába öltözött nagyszámú lakosság várakozott, temérdek kisebb-nagyobb zászlót lengetett a szél, s az egész tömeg lel-kesen éljenzte az érkező vendégeket. Ekkor Csató Fe-

is különböző alakban feltalálható. Az egésznek gyöngyét képezi a XI-ik számú, tiz sorból álló dal, mely a maga-sabb költői igényeket is kielégíti.

Sajnos, hegy csak ennyi dálnak juthattunk birto-kába, de azon rövid idő alatt, melyet körünkben töltöt-tek, lehetetlen volt többet följegyezmem, pedig még mennyi lehet abban a kiaknázhatlan kincsbenyában, melyet nép-költészetnek nevezünk. De majd tatán egy nállamnál sze-rencesebb kutató össze fogja gyűjthetni minden dalai-kat, addig is álljanak itt mutatványul a következők:

I.

Kossuth Lajos befogató hat lovát,
Felültető feleségét, két fiát
Leereszté kocsijának fírhángját
Azoa vitte el a magyar koronát.

Debrezeni, debrezeni kis erdő,
Ott adott el mi bennünket Görgei,
Ha Görgei jó vezetőnk lett volna
Soha magyar, soha nem kárlott vo'na.

II.

Ez a bíró vasba akar veretni,
Hogy a lányát nem akarom szeretni.
Megállj bíró, hunczút bíró megbánod,
Még az éjjel a leányoddal hálok.

III.

Rabod vagyok, mert megfogtál,
Kéne velem szépen bánjal,
Ne ugy bánjal, mint rabodal,
Hanem csak ugy mint lakodal. (= pároddal)

IV.

Magyarország o'ran ország, —
Az oláhból magyart csinál,
Bukovina olyan ország —
Magyarból is oláht csinál.

V.

Édes anyám édes teje —
Ee savanyu más kenyere,
Nem kell nekem senki búja,
Bár csak az enyim se vo'na.

VI.

Én es vótam gazdag legény,
Azért hogy most lettem szegény.

VII.

O'jan ittas boros vagyok,
Haza mennék, de nem tudok.

VIII.

Duna partján elaludtam,
Jaj, be szomorut álmodtam.
Azt az egyet megálmodtam,
A rózsától elmaradtam.

Ugy elmaradtam szegénytől,
Híret se hallom senkitől.

IX.

Hujzad csak, hujzad csak keservesen.
Hogy a szívem meg ne repedjen.
Repedjen meg örömben, bújába
Most megyen a szegénymagyar hazába.

X.

Istensegíts mit vétettem,
Hogy én bennem nem élhettem.
En egyebet nem vétettem,
Csak dívófa levelt szedtem.

XI.

Ugy fáj az én szívem belől,
Nagy bú szorit kétfelől.
Fáj es nekem, a míg élek,
Mig testemben zeng a lélek.

Hosszu utnak mennyi pora,
En szívüemnek annyi búja.
Bú elgyőzte a szívüemet,
Ki vigasztal meg engemet.

Ki szívüemet vidítaná
Azt az Isten megáldaná.

XII.

Megverték a gyásos dobót,
Most utaznak a magyarok,
Ki Szegedre, ki Szebenbe,
Ki Magyarországot szélére.

Összegyűjtő: Nagy Zsigmond.

rencz p
beszédé
érkezté
dalmat
désai o
törhetlé
egyház
Ezután
állított
való tu
szénát.
szívély
emléke
oly sze
lán res
illeti,
sen j
olvash
gostné
gott h
Miklós
enyedi
hiva,
nyozta
Samu
Csató
tudósí
egy b
deket
üritett
ket a
3 óra
magas
szálo
vezeté

Majd
még e
lyekne
látára
nevez
szony
deken
történ
— m
nak e

Fehé
kozár
hoz e
gokat
vagy
szönj
esász
ször
zetne
jó tes
tatás
az ör
véve
rök
avato
ságos
denk
szép
a tak
oltók
ref. l
üdvö
halad
zönse
volta
város
sza,
ros p
det t
de az
haza
hűsé
felel
köz
testv
elzet
gas
fehér
mint
megl
utaz
rából

az a
hölgy
mind
tak a

Május 4. A n.-enyedi ref. e. megye május 4-én tartotta rendes közgyűlését N.-Egyedben, az új városház tanácstermében. A tanácskozási istentisztelet előzte meg, mely alkalommal Benedek Ferenc bágyoni ifjú lelkész tartott egyházi beszédet. Az ifjú lelkész gondal kielégítő szép beszédében megkapó vonásokkal rajzolta az emberiség életét, mely földi és szellemi javak keresésében nyilatkozik. Kár, hogy a tartalmas szép beszédet oly kevesen hallgatták.

A tanácskozási 10 órakor vették kezdetüket, midőn Hegedűs Lajos esperes az egyházmegye egy évi életére vissza tekintő és annak egyes főbb mozzanatait híven feltüntető megnyitó beszéde után Sándor János e. megyei főjegyző olvasta fel az e. megyei képviselőt tagjait, kik közül a világiak igen nagy számmal hiányoztak. Keresztes József n.-enyedi tanár és felszentelt lelkész, Benedek Ferenc, Vinczi Domokos cseke-laki és Tóth Sámuel gombási lelkészek és Nagy Sámuel istvánházi tanító az alkalommal lettek az egyházmegyébe bekebelezve.

Az ig. tanácsi leíratok felolvasása után Sándor János főjegyző tett terjedelmes jelentést a múlt 1882-ik esztendőről. E jelentésből örömmel hallottuk, hogy a lelkek száma (19751) 382-vel több mint az 1881-ik év végén. A születések száma 124-gyel hatadta meg a halálozások számát. Házasságra lépett 247 pár, szintén több mint 1881-ben. Attért a ref. egyház keblébe 20 egyén, ellenben a erkölcsös élet is aránylag eléggé kedvező, mennyiben az egyházközségek két harmadában vadházasság nem fordul elő. De, fájdalom, vannak oly egyházak is, hol a vadházasság, mint a jelentés mondja, már „idült betegséggé” vált. Örömmel hallottuk a jelentésből a számos építkezéseket, mint a protestans hagyományos buzgóság szép nyilvánulásait, úgy szintén az úgy nevezett „szorgalmi jövedelmek” felsorolását, mely abból állott, hogy a hívek maguk ingyen egy-egy darab földet megműveltek, bevetettek és az egyház részére letakarították.

Ezután Zathureczky Károly tanügyi referens tette meg jelentését, mely azon szomorú tényről győzött meg, hogy 1978 tankötelek közül csak 1192 jár iskolába s tehát 785 nem részesül semmi oktatásban. E mellett az iskolába járók közül is igen sokan vannak, kik a tanulásban felette csekély eredményt mutathatnak fel az okon, mert a tanügyi vezetésre hivatott nem fogják fel mindennél hivatásuk nagyságát. E tekintetben különösen a bükkösi tanító érdemelte meg az e. megye közgyűlésének megrovását.

Vannak azonban oly iskolák is, hol a tanügyet a vezetők egész buzgósággal karolták fel és a tanulók igen szép eredményt mutatnak fel: jelen: Egerbég, Décsé, Gyéres, Istvánháza, Miriszló, O.-Torda, a hol a kitűnő leányiskola mellett a fiú iskola nem üti a mértéket, és végül Uj-Torda meg Uj-Falu, hol a tanító kiváló ügybuzgósággal szolgálja a tanügyet.

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1883. ápril. 25.

— Segély-egyleti közgyűlés. —

Jótékony egyleteink közül az abrudbányai polgári segély-egylet folyó hó 22-én tartotta meg évi rendes közgyűlését városunk derék polgármestere Diószeghy Lajos ur elnöke alatt, a polgári olvasó- és társalgó-egylet helyiségében, csaknem teljes számú részvényeseink jelenlétében, s így alapszabályaink 29 §-a alapján a közgyűlés szavazatképes lévén, elnök azt megnyitván, üdvözölve a szép számmal egybe gyűlt részvényeseket a következő évi jelentést terjesztő a közgyűlés elé.

Az egyletnek pénztári állása a lefolyt 1881—82 és 1882—83-ik években 1883-ik ápr. hó 17-ig: Részvényekben 1725 frt, heti betétekben 6507 frt, beirattási díjban 237 frt kezelési díjban 255 frt 35 kr, Kamatokban 677 frt 31 kr. Összesen 9401 frt 66 kr. — Ebből vissza fizetett felmondás következtében betétek és osztalékban 154 frt. 84 kr, kezelési kiadás volt 429 frt 76 kr. Összesen 584 frt 60 kr. — Ezen kiadást levonva a bevételekből mutatkozik az egyletnek az 1883-ik év április hó 17-ig tiszta egyleti vagyoni állása 8817 frt 06 kr, és ez áll kiadott váltókölcsönből 8789 frt 00 kr, pénztári készletből 28 frt 06 kr. Összesen 8817 frt 06 kr.

A közgyűlés ezen elnöki jelentést örömdetes tudomásul véve, s így arról a felmentvényt meg is adta, ezek után elnök ő s tisztársai nevében tisztjokról lemond s kéri a közgyűlést, hogy az új tisztviselő választását ejtse meg. A közgyűlés pedig elismerve a volt tisztviselő fáradhatatlan tevékenységét, ökéfírtését egy évre egyhangulag megválasztotta, segyszersmind fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, azután következett 8 választmányi tag és 4 póttag megválasztása; a beadott szavazatok szerint a következő részvényesek lettek megválasztva választ-

reuz plébános ismert ékesszólásával intezett hozzájuk beszédet, kifejezést adva az örömmek, mely véreink megérkezése fakadt szívünkben, de nem hallgatva el a fájdalomat sem, melyet a künn maradtak nyomora s szenvedései okoznak kebleinknek. Keneteljes hangon inté őket törhetlen hűségre és hazaszeretetre. A hatalmas természetű egyházi férfi ékesszólása roppant hatást tett vendégeinkre. Ezután a szekerek a piacon két sorban egymás mellé állították, az érkeztetteknek két vendéglőben enni és inni való tulságos bőségben állott rendelkezésre, a lovak szénát, zabot kaptak s általában az egész fogadtatás oly szívélyes és lelkes volt, hogy Tóvis község a legszebb emlékeket hagyta fenn testvéreink között. És hogy mindez oly szépen sikerült, ezért a diésőség és elismerés orszá-lán része Molnár Olympia és Molnár Róza kisasszonyokat illeti, kik honleányi nemes buzgalomtól égvé, személyesen jártak házról-házra, s mint lapunk más rovatában olvasható, igen szép eredménnyel. Fogadják e helyen is őszinte elismerésünket s találjanak jutalmat a jól felfogott hivatás hű betöltésének lelket emelő érzetében. — Miklós János bíró, a „Közérdek” tudósítója és a többi enyedi vendégek Molnár Samu szolgabíróhoz voltak ebédre hívva, hol a pompás étkek, kitűnő borok mellett nem hiányoztak a lelkes felkészítések sem, — és pedig Molnár Samu a haza új fiára s majd Csató Ferencz plébánosra, Csató testvéreink vezetőjét, Miklós Jánost, a „Közérdek” tudósítója ennek feleségét köszöntötték. Ifj. Kiss Károly egy beszédben a házi gazdát és az apró székely nemzedéket éltető, végül Csató F. a „Közérdek” tudósítójaért üritett poharat. — A kedélyes ebéd után sietünk véreinket a tovább utazásra előkészíteni s csakugyan délután 3 órakor meg is indulánk Gy.-Fehérvár felé. — Az uton magas kedv uralkodott utasaink között, az ifjabbak leszállottak s lapunk tudósítója köré csoportosultak és ennek vezetésé alatt zengették a rögtönzött nótát:

„Megy a magyar, megy a magyar Páncsovára,
Pántlikát köt, pántlikát köt a lovára,
Miklós János vezetőjük
Ki nem magyar, térjen hát ki mind előlük.”

Majd felkeltek ajkaiukon azok a méla bús hangok, melyek még az elhagyott haza bús gyötrelmeit nyögik s melyeknek egyszerű dánája úgy elfogja a szívet, hogy halálátára a magyar keservesen felsóhajt. — Utunkat semmi nevezetesebb mozzanat nem zavarta meg; csak bíró aszszonyomnak az nem fért a fejébe, hogy lehet ezen a vidéken annyi „kutyás”, érte ezalatt azokat, kik történetesen nagy botokkal jártak kezükben, mivel náluk — mondá — csak az előbb említett mesteremberek járnak afféle szerszámmal.

E közben azonban mind inkább közeledének Gy.-Fehérvárhoz, s mindinkább sűrűsödő csoportokkal találkozáink, melyek midőn a „Prater“-nál levő Ompolyhidhoz értünk egy beláthatlan embertengerré nőttek ki magokat, mire Miklós J. következőleg felelt: nagyon megvagyunk lepelve a nagy megbecsüléssel által, szűvesen köszönjük a jószívűséget, mink meghajlunk oda kűnt a császárnak, de keserű szívvel; itt meghajlunk legelőbbször is a magyar királynak, a hazának és az egész nemzetnek, de ezt iten szeretetből tesszük és igérjük, hogy jó testvérek leszünk. Itt kezdődik a gy.-Fehérvári fogadtatás, hol Rejőd városi tanácsos üdvözölé őket. Azután az öreg Miklós bácsi kedves élete párjával — kezökbe véve — zászlójukat, megindultak előre gyalog, s szekereket kormányzását a „Közérdek” tudósítója vette át szakavatott kezekkel, mely körülmény aztán nem kevés mulatságos incidensre adott alkalmat, a mennyiben őt is mindenki csángó tanítónak nézte, s csak úgy repültek feleje szép női kezekből a virágcsokrok. A menet tovább haladva a takarékpénztár épülete előtt állapodott meg, hol a tűzoltók zenekarának erőteljes játéka után dr. Elekes Viktor ref. lelkész a nála megszokott eloquentiával fogadott s üdvözölé lelkesen a város nevében. A menet ismét tovább haladt, a város és a vidék folyton éljenző roppant közönsége között, az ablakok szép nőikkel, viruló lányokkal voltak telve, közbe-közbe virágzáró hullott; s végre a városház előtt állapodtak meg. A zenekar a szózatot játszta, melyet fődöten föl hallgattak meg, s azután a város polgármestere Novák Ferencz szépen át gondolt beszédet tartott előttük, kiemelve, hogy ők nemcsak a város, de az egész ország vendégei, mert az egész ország várta hazaérkezéseket. Buzdítá őket hazaszeretetre, a király iránti hűségre, kitartásra és egymásiránti szeretetre. Miklós J. felelt erre, tolmácsolva maghatottságtól reszkető hangon köszönetüket s hűséget fogadva a királynak, hazának és testvéri kebelre ölelve minden nemzetiséget. A „hymnus” elzengése után a fogadtatás véget ért. Mind azok a magas remények, melyeket az iránt táplálánk, hogy a gy.-fehérvári római catholikus püspök fogja fogadni véreinket, mint a catholikus vallás buzgó és állhatatos híveit — meghiusultak, mivel püspök ur ő eminentiája Budapestre utazott, a főrendiház gyűlésére, azonban magánpénztárából 10 azaz tíz forintot adott e hazafias célra.

A hivatalos fogadtatásnál sokkal nagyobb szerű volt az a lelkes tüntetés, mellyel Fehérvár és a „h egyalja” hölgyei fogadták székely testvéreinket. A városháztér minden házából fehér kendők lobogtak, virágcsokrok hulltak alá, kezeikkel intettek, s zajosan éljenztek minden

felől. Valóban szép világot vet hölgyeink honleányi érzelmeire ez a fellángoló lelkesedés.

A vendégek ellátásolása megtörténvén (a mi nem ment igen könnyen, mert még másfél órával megérkezésünk után is bolygott egy szekér, mivel a hováutasítva volt, nem találta meg, a hova pedig tévedésből vitték, t. i. a gör. keleti espereshez, ott el nem fogadták, úgy vitte aztán Moskovitz H. magához Santa uramat és családját.) Este közvacsorát rendezett a város a setatéri kioszkban. Ez azonban már, ha az enyedi banquettel összehasonlítjuk, emennek messze mögötte marad. Az enyedi estély igazán olyan volt, melynek párját hiába keresnők, s melyre véreink maguk is azt mondják, hogy ilyet még soha nem értek. A fehérvári közvacsora némileg erőteljesebb szünettel bírt; tudja isten, mintha hiányzott volna az egészből a kedélyesség, mely pedig egyedül képes izletessé tenni a vendég előtt a különben bármily jól elkészített ebédet is. Minden ember kapott egy portio gulyásos húst, bort, igaz, a mennyi kellett, de egyelőre nem volt a ki kedvet csináljon hozzá; hiányzott a városi intelligencia, mert ők eleinte egészen külön szobában mulatának. Egyszerű Rejőd városi tanácsos forgolódott körülük dícséretes buzgalommal, de ereje a rendező bizottság több tagjának részvételenségen majdnem megtörtött. Csángó testvéreink ifjabb tagjai a „Közérdek” tudósítója köré gyűltek, kit egész ragaszkodással szerettek, s minden dolgukban hozzá folyamodtak. Ez el is követet mindent, hogy jó kedvre gyujtsa őket, mert látta, hogy az egyszerű emberek kebleben is a tegnapi és mai este önkénytelen összehasonlítása az utóbbira nem kedvező fényt derített. Énekre gyujtotta hát őket, s újra megzendültek a fájó melodiák, újra felgyógyult az örömmek lángja szemeikben, mely végre oda-fokozódott, hogy a tüzes fiatalság tánczra perdült s rugta maga alatt a padlót, hogy csakugy zengett belé az egész épület. E közben már az óra tíze járt, és még egy hang sem hangzott el, mely véreink iránt a rokonszenz érzétet tolmácsolta volna, s Jenei rendőrkapitány egy kis cifra bevezetés után felszólítja őket, hogy térjenek nyugodni, s holnap fél 8 órakor gyűljenek a tüzoltó laknyára, s vezetés alatt tekintsék meg a püspöki székesegyházat. Ezzel tán vége lett volna az egész estélynek, ha Gy.-Fehérvár lelkes kath. papsága nem teszi magává az ügyet, s nem pótolja a rendező bizottság mulasztásait. Ugyanis dr. Tódor József, theol. tanár, érezve, hogy ennyi nem elég, felállt, s egy magas műveltségre, igaz vallásos kedélyre, emberszeretetre való felekőt szellemű beszédet intezett hozzájuk, dícsérettel emelve ki vallásuk és nemzetiségük iránt tanusított hűségüket, továbbra is kitartásra buzdítva őket. Soha se tévessekk szem elől a biblia mondasát: „imádkozz és dolgozz.” Szavait lelkesült éljenzés követe. Ezután Novák polgármester intezett véreinkhez néhány szót, munkásságra és szorgalomra buzdítva őket. Majd a „Közérdek” tudósítója emelte fel szavát, s a történelem sötét lapjain forgatva, híven festi le, hogy „Alsó-Fehérmegyének ugyanazon sors jutott osztályrészül, mint künbujdosó testvéreinknek, e megye is örökös harcztot folytatott az ellenséges idegenek ellen, s csak úgy tudta magyarságát megőrizni. Kéri testvéreinket, hogy ne feledjék, miszerint éppen ez a megye fogadta őket a legnagyobb szíveséggel, mert ez érzi át legjobban az ő szenvedésüket.

Szavai akkora hatást keltettek, hogy az egész magyarság, különösen pedig a kat. papság lelkes ovatiókban részesíté.

Ezzel az estély tulajdonképpen hivatalos része véget ért, s átalakult magánjellegű mulatsággá, mely azonban miután a kedélyek immár felmelegedtek, mindvégig magán viselő a hazafias lelkesültség jellgét. Nem hiányoztak ezután a lelkes pohárköszöntők sem, és pedig Novák polgármester székely testvéreink derék vezetőjéért, Miklós Jánosért, Sántha m.-igeni r. cath. pap Novák polgármesterért, Novák újra az áldozatkész hegyaljárért, dr. Tódor József a „Közérdek” tudósítójaért, és végül Oláh Andor vasúti tiszt egy valóban költői beszédben a székely testvéreinkben megtestesült hazaszeretett emeltek poharat.

Az idő már jó előre haladott, midőn székely véreink ifjabb tagjai hazatértek, de azért a másnap reggel 8 órakor a székesegyházban tartott szent misén valamennyien jelen voltak, hol dr. Tódor József zászlójukat ünnepélyesen megáldva. Hunyadi János sírjához vonultak s lobogójukat e sirra fektetve, esküdtek hűséget a királynak és hazának. Általában nagy köszönetet érdemelnek a gy.-fehérvári klerus tagjai mind végig lankadatlan lelkesültségükért, valamint a helybeli apácák is, kik 24 csángót fogadtak vendégszerető falaik közé.

Május elsején, d. e. 11 óra körül, villásregelizés után, zenésző mellett indultak tovább Jenei István városi főkapitány vezetése mellett véreink vándorutjukra, s nehezen tudtak elválni e sorok írójától, mint a n.-enyedi kellemes emlékek képviselőjétől. De végre mégis megindultak.

Isten oltalma kísérije őket vándor pályájukon, legyenek boldogok, ha új hazájukban megtelepednek, s ha majdan sorsuk jól foly, s élők vidám leendő, ajándékozának meg minket is megemlékezésük édes jutalmával.

t e hon fiait
— Balázs
szolja őseink
evében ver-
ő mlta a
ában volt ő
szóni e szép
nemzetért
Fogarasi
zonté. Gás-
lik 107 éven
net oly élén-
érek székely
ék menyees-
Kovács
Kanaánba
kkel tértek
vállain egy
n nem vol-
ti, de mivel
volt az amit
nek találtak
hogy mun-
honuk áldott
Zsigmond
a a tornász
ők Bertas-
székely mon-
lyfi most is
nyomorsú-
n is harezi
egedelmükre
ezeget, mint
nos: Bizony
zessel maga
z Isten neve
leg kell még
os beszédét;
t el még a
t ér.” — A
ának derék
él szebb da-
geink is rá-
lón „csángó
ő szép barna
kítették ma-
ány s olyan
résni, midőn
atták a táu-
n életre való
k alakultak
t. A leányok
osztogatott;
tetni vendé-
bizalmat ki-
zene mellett
nk azt a ren-
nem 300-ra
közönség kö-
kedvet, mely
el 30-án reg-
példát mu-
tek a szeker-
egvendégelte
endékei által
pot osztott ki
szerrel, igen
Donogányné
suak részére.
össze, mely
kakas dom-
ros nevében
s János kö-
nással és él-
vással polgár-
Több enyedi
várra is el-

érvárig.

megyénk fő-
székely vé-
több enyedi
A „cifra fo-
küldöttsége,
de talpraesett
s meghívta
meghívásért
s aztán foly-
nnepi ruhába
erdei kisebb-
z tömeg lel-
or Csató Fe-

mányi tagokká: Rákosi István, Képes Ferencz, Szabó Lajos, Képes László, Roth Ferencz, Knobloch József, Loboncz Miklós, és Miski József, póttagokká pedig Czirlea Miklós, Mekkei Sándor, Ternóveán János és ifj. Úrmösi L. Végül pedig egy 3 tagú bizottság választotta a jegyzőkönyv hitelesítésére, s így több tárgya a közgyűlésnek nem lévén felosztott, éltetve a fáradságtalan és tevékeny egyület elnökét.

Alvincz, 1883. május 3-án.

Megyéni tisztelt magos főispánjának és szeretett alispánja Csató János urnak azon tapintatos és böles eljárása s belátása, hogy a néhai Zeyk Antal szolgabíró helyébe Teleky József kis-enyedi járási szolgabíró ur helyettesített: általános helyesléssel s örömmel fogadtattott új helységünkben, mint az egész járásban. Ismerjük az új szolgabíró ur 14 évi hivatali munkásságát, tevékenységét, az emberek iránt tanúsított szeretetét, s meg vagyunk győződve a felől, hogy munkássága, tevékenysége által áldást hoz e járásra, s szeretete, tapintatos eljárása által a szétvált kapesot polgártársaink között szorosabbra összefűznie sikerülni fog. Légyen üdvözölve új helyén!

Szép, de terhes hivatalát nevezett szolgabíró ur mult hó 27-en kezdé meg. — Értésülvén, hogy csángó testvéreink helységünket átvonnalásuk alkalmával érinteni fogják, elnöklete alatt bizottság alakult s a fogadtatás részletesen meghatározott. A bizottság elhatározta helységünkben a gyűjtést, mellyel körjegyző Deák Györgyöt bízta meg, ki is azt megkezdette egy lelkes polgártárs Pap Mihály zivis közreműködésével, s legszebb eredményre vezetett.

A csángó testvérek fogadtatása kitünően sikerült, s ebben a főúrnem Teleky József szolgabíró uré, ki azt szakavatottan vezette, meg a nagyszámmal megjelent adózó közönség is, kik szívesen járultak adományaikkal, hogy a rég ohajva vártak illőleg megvendégethessenek.

Május 1-én délelőtt 11 órakor indultak ki szeretettink Gyula-Fehérvárról. Az alvinczi rendező bizottság részéről Alvincz határánál a fogadásra Szócs Imre községi előljáró bizatván meg, nevezett megis jelent a kitűzött helyen, de mivel a Gyula-Fehérvárról jött bizottság csak Alvinczen akarta az átadást megtenni, 1/2 órára megtörtént a díszes bevonulás Alvinczre. Megérkezvén, a városháza előtti tere állították fel. Ezután gy.-fehérvári rendőrkapitány Jeney István ur szolgabírának rövid szavak kíséretében átadta vendégeinket, kiket mélt. Gondol Dániel ur meghatott hangon, könybelábadt szemekkel üdvözölt, mire Miklós János a vezető röviden megköszönte a szives fogadtatást. Szem nem maradt könytelen. Sirtak, sirtunk örömnünkben. Ezek után kiosztatott 44 kenyér, 15 kiló szalonna, 8 liter szilviorium, 4 veder bor, 15 véka zab, s száznál több szivar. A begyűlt adományok a községi irodában voltak elhelyezve. Egy pár lelkes polgárnő a nőknek s gyermekeknek meleg kávét osztott, míg mások ruhaneműt. Szóval a lelkesültség, az öröm határtalan volt a vizitáló testvérek iránt.

Az indulás 3 órakor történt. Kikísérte zenezóval a nagyszámu közönség s a tüzoltó egyletek Ujvincz végeig. Itt még egy „Isten hozták“ s aztán tovább mentek Szászváros felé, segédszolgabíró Csóka Antal vezetésé alatt.

Örömmel értesültünk egy második csoport átvonulása felől. Hozza Isten minél előbb! Ohajtandó volna azonban jöttök idejének biztos tudása. A gyűjtés foly, s a második csoport átvonulása után — midőn a gyűjtés be lesz zárva — a lelkes adakozók névsorát adományaikkal együtt közölni fogom.

Abrudl.

VEGYES HIREK.

— **Kinevezés.** Főispán ő maga Kovács Elemért m. közig. díjnokká nevezte ki.

— **Május 2-án ritka névnapi-estélynek** voltunk tanúi a Tatártele vendéglőben. Fogarasi Albert, Bartha Zsigmond, Demeter Kálmán és Réthi Gábor tanárok tartották meg együttesen névünnepeket. Városunk értelmisége meglepő szép számmal volt képviselve, mintegy 44-en voltak együtt. Hogy vidám pohárköszöntőkben nem volt hiány — azt, ha nem is soroljuk fel egyenként, tudhatja mindenki.

— **A bukovinai magyarok Hunyadmegyében is,** Pogány György főispán gondoskodása és a megyei lakosság áldozatkészsége folytán f. hó 2-án Szászvároson, 3-án Piskiben és Deván, 4-én Dobrán, kitünően fogadtattak. A „betelepítést elősegítő bizottság“ Somsich Pál elnöklete alatt megalakult, Odessalehy herceget és Szadeczky Lajost utnak indítá még 8—900 csángó behozatala végett. Eddig 56 000 frt frt gyűlt össze, melynek legnagyobb része a behozatal költségeire fordítottat.

— **A Tüvisen megvendégelt bukovinaiak járára.** Molnár Olimpia és Molnár Róza k. a. által gyűjtött adományok jegyzéke. Molnár Samu 1 frt, Jován Miklós 50 kr, Molnár József 1 frt, Slavkovics Jacini 1 frt, Jelen István 18 kr, Salamon Simon 1 frt 5 veder bor, Inezs Károlyné 1 frt, Kovács László 10 kr, özv. Márton Ferencz 100 czipó, 2 véka zab, özv. Anränder Antalné 1 frt, Salamon Hermann 2 frt, Lövy Sámuel 10 perezói szén, 20 személynek étel, Katrovits Antal 30 kr, Páll László 40 kr, Fried Ignác 1 frt, Bernád Izrael 50 kr, Sulez Mihály 20 kr, Boros Károly 1 frt, Román Gábor 3 veder bor, Körösi István 50 kr, Kovács Lajosné 20 kr, Bedényiné 50 kr, Török János 20 kr, Repede 20 kr, Rosenthal 50 kr, Klein Mihály 1 frt, Körösi Bertha 10 kr, Nagy Sándor 20 veder bor, Csató Ferencz 1 frt, Szokop József 50 kr, Polder N. 10 kr, Nagy Lajos 10 kr, Ravai Nagy József 1 frt, Salamon Dávid 1 frt, Rottenstein Salamon 50 kr, Virág István, 80 kr, Blaskó Károly 25 kr, Walter Károly 50 kr, Körösy 40 kr, Ferenczi Albert 1 frt, Biró Gyula 40 kr, Szurgos József 50 kr, hr Kemény László 1 zsák krumpli két zsák zab, 2 véka paszuly, özv. Szépe 40 kr, Horváth László 1 frt, Haab József 50 személynek étel, Ebergényi Mózes 5 frt, Zeyk Gáborné 5 frt, Keyk Gábor 10 véka zab, Vincenti Miksa 2 frt, Reindl Frigyes nyug. biztos 1 frt, Grudz Domokos 3 frt, Horváth József béldi 50 perezói szén, 106 czipó, özv. Farnos Elek 1 frt, Dobiecsky Anna 2 frt, ifj. dr. Nagy Albert 1 frt, Betekni Aron körj. 50 kr, Szentpáli Kálmán 20 kr, Gönczi József 20 kr, Seres Attila 50 kr, Miriszló községtől 3 frt 30 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A fekete mályva.

— **Dr. MAGYARI KÁROLY-tól.** —

(Folytatás.)

A szárítás.

A szárítás történések: 1. a napon, szabad helyen, s ekkor kedvező száraz időben igen hamar czélt érünk, de csak valamennyire jelentékenyebb mennyiség megszáritása is igen nagy helyet igényel s folytonos felügyeletet, nehogy az eső odakapja, mert az ilyen eső verte virágtömeg csak egy pár napi nedves időjárás mellett is felmelegszik s azután megpenészesedik; további hátrány ezen eljárás mellett az, hogy az ide-oda szállítással a virágok összetöredeznek s gyűrűttek lesznek, s az ilyen mályvát a vevők kifogásolni szokták. A napon való szárítás tehát csak kivételesen alkalmazható s legfőkébb kis termelőknek ajánlható. — 2. A szárító rájákon, fedett, szellős helyen való szárítás több oknál fogva a helyesebb szárítási mód mindazokra nézve, kik nagyban termelnek. Az így szárított mályva sötétebb színű, egy-

forma, nem töredezett s igen elterjedt hiedelem szerint több festanyagot tartalmazván, a vevők előtt kedveltebb is. Ehez járul, hogy ha mályvánkat alkalmas szárítókon vagy a kipadolt padlón legfeljebb két-három ujnyi vastag rétegben kiterítettük, csupán anyyi gondunk van, hogy azt időnként kézzel megforgassuk, ne hogy összetapadjon, vagy egyetlőtlenül száradjon. A mályva termelőnek tehát multhatatlanul nagy területű, jól szellőzhető fedett tere van szüksége, még pedig annyira, hogy abban 10—14 napi virágzást kényelmesen kiterithessen s a mellett még a szárított tömeget is, de ezt már 2 arasz vastagságu rétegben teljesebb kiszáradás végett elhelyezhesse.

A szárító rájáknál főkéllék, hogy könnyűek legyenek, mert sokat kell azokat megtöltéskor s leürítéskor emelgetni. Szintoly fontos, hogy oly anyagból készüljenek, mely nem nedvesség tartó. Ezen feltételeknek leginkább megfelel oly vékony deszkából készített, szilvaaszalóhoz hasonló keret, melynek hossza 150 cm., szélessége 50 cm. s magassága 10 cm. feneké pedig 4—5, hevederként kifeszített sodrony (drót) közé húzogatott tisztított nádfonadékból készül. — Ezen rájákat lécz-állványra kell egymás felibe, egymástól legalább egy lábnyi távolságban elhelyezni. — A kinek elég ideje s munkaejeje van, igen jól tesz, ha leszedés után a virágokról a zöld kelyhet azonnal lefejteti s így terítgeti ki a szárító helyen, mert ez könnyebb s szaporább munka, mint a szárított mályva tisztogatása, mely utóbbi, kellemesség tekintetében a tollfosztással körül-belül egy színvonalon állhat.

A mályva árnyékban 12—16 nap alatt szárad ki annyira, hogy megpenészedés veszélye nélkül a raktárul szolgáló szellős padlason halomba összegyűjthető. Esős idő a szárítást természetesen néhány nappal hátrább veti. A szárítás kellő foka tapintási érzékünkkel könnyen felismerhető, teljes bizonyosság szerzése végett próbából kizsakitunk egy szirmot s ha ennek elkeskenyülő nyelét ránczosnak, s körömmel szétnyomva nedvtelennek találjuk, a próba kielégítő.

(Folyt. következik)

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN. **SZILÁGYI FARKAS.**

KIADÓ-TULAJDONOS: **WOKÁL JÁNOS.**

Eladó.

Nagy-Enyeden 103 hold (a 1200 négyszögöl) igen jó talaju árvízmentes tagosított szántó és kaszáló, lakóház gazdasági épülettel, csűrös, veteményes, gyümölcsös és luczernás kerttel, szőlőlővel.

Oláh-Apahidán, N.-Enyedtől fél óra távolra 215 hold (a 1200 négyszögöl) erdő, szántó, kaszáló, berek és szőlő, javítást igénylő udvarház, zsellér-házakkal, korcsma és hajó-átjárás joggal, a két birtok együttesen vagy külön-külön elköltözés miatt jutányos árban eladó.

A két birtokra **12500** forint kívánatlik, a többlet illő kamat mellett részletenként törleszhető. Értekezhetni **Nagy-Enyeden Horváth Ferenczcel.**

K ö n y v n y o m d a

Wokál János könyvtár és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egészen új nagy gyorssajtóval és a hozzá megkívántató betűkkel van ellátva. — Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nesz-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-ütlevelek, vásár-czédulák, hirdetemények, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. közigazgatók, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolesőbb árszámításra különös súlyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben **koncz számra** is jutányos áron szolgállok.

Nemkülönben ajánlom **KÖLCSÖN-KÖNYVTÁRAMAT**, mely áll 3200 kötet magyar és német könyvből. — A beállítás mindennap megtörténhetik. **A részvény-díj nagyon csekély.** Vidéki olvasók kedvezményben részesülnek.

Ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, úgy diszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítettnek. **Bővebb tájékozás végett megjegyezni kívánom, hogy a Pollák-féle nyomda nem létezik.**

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Nyomatott Wokál János gyorssajtóján Nagy-Enyeden.

Könyv- és zeneműkereskedés

K ö n y v k ö t é s z e t

19.
Sz
A KI
a lap sz
K
WOKÁL JA
hová a
bér
Kézirat

Az als

„Q
E régi
küzdést
Alsó-Fel
tráthatju
eredmé
helyzet
latban
ban ész
tartó fe
vés. ho
lános n
gálatot
meretek
hetetlen
birva, r
mények
közélet.
maszt k
rendber
stb. az
birnia k
más pál
domány
elemi o
azonban
javításá
jesztésé
Buzgón
nodák
mányaik
csekély
tették r
Alsó-Fe
sen, va
a népta
nek, ki

Sir
Ki
Ba
Sir
„S
Eg
„S
Zs
Ké
És
M
M
Ba
S
M
E
Si
Fé
„C
Ti
Cs
Ne
„T